

tem odseku je govorila učiteljica Antonija Štupca o „varstvu za delavke“ in „skrbi za posle in o kolodvorskih misijonih“. V socialno-ustavnem odseku v ljudskem domu je govoril nadrevizor Puseňjak o „zadružništvu“. Tudi Hrvatje so imeli tam zopet svoja posebna zborovanja.

V veliki dvorani Uniona so zborovali katoliški pedagogi (profesorji, učitelji in kateheti). Najprvo se je vršil občni zbor učiteljske Slomškove Zveze, nato pa se je začel učiteljski kongres, na katerem so o potrebi katoliške vzgoje in pouka na podlagi katoliške vere govorili odlični slovenski, hrvaški in češki učitelji in učiteljice. To zborovanje je posebne važnosti, ker so slovite učiteljske moči javno in slovesno izrekle, da je sreča našega naroda le v šoli, kjer se vzgaja deca na podlagi krščanske vere. In mnogi liberalni učitelji trde, da je to nazadnjaško. Tem gospodom ne bi škodovalo, če bi bili navzoči pri tem pomembnem zborovanju.

Ob 5. uri popoldne se je v veliki dvorani Uniona vršilo drugo slavnostno zborovanje. Na tem zborovanju so govorili: Hrvat dr. Markulin, sodnik dr. Matija Lavrenčič, dr. Josip Srebrnič iz Gorice o „katoliškem tisku“; profesor Ferdo Rožič o „kulturnem jedinstvu Slovencev in Hrvatov“ in dr. E. Lampe o „avtonomnih (samoupravnih) zastopih in katoliški misli“.

Pri vhođu so bili škofje zopet viharo pozdravljeni. Predsednik dr. Breclj je pozdravil novodošlega knezoškofa dr. Napotnika, kar je izzvalo navdušenje. — Shod je pozdravil kitajski misijonar o. Veseljko Kováč.

V sredo so bile ob 7. uri v stolnici slovesne molitve za umrle člane prejšnjih katoliških shodov. Nato se je vršilo ob 9. uri tretje slavnostno zborovanje Unionovi dvorani. Govorili so: dr. J. Mantuanio „veri in umetnosti“; Ivan vitez Malušija (Hrvat) o „ljubezni do domače zemlje“. — Sklepni govor je imel ljubljanski knezoškof dr. Ant. Jeglič.

Omenimo še dodatno, da je predsednik dr. Jankovič 24. t. m. po otvoritvi zborovanja prečital cesarjev in prestolonaslednikov brzojavni pozdrav, potem ozdrav nadškofa brnskega, dr. Bauerja, in nadškofa sarajevskega, dr. Stadlerja. Velikansko pozornost je vzbudilo besedilo prestolonaslednikovega brzojava, ki se končuje s temi-le besedami: „na hrvaško-slovenski narod“.

„Zadebite si v teh dneh mnogo tolažbe in moči, da boste kot zvesti sinovi cerkve in demovine zamegli izvršiti svojo visoko nalogo!“

Te besede so izzvale nepopisno navdušenje, ki je v več minutah trajajočih vsklkih in s šumnim ploskanjem našlo svojega izraza. Vsakdo je razumel te napol proroške besede, ki so prišle iz srea, Jugoslovanom naklonjenega.

Škofje in drugi odlični gostje.

Katoliškega shoda so se udeleževali sledeči škofje in cerkveni dostojanstveniki: Nadškof dr. Bauer iz Zagreba, nadškof gorški, dr. Sedej, knezoškof dr. Mih. Napotnik iz Maribora, dr. Jeglič iz Ljubljane, Garič iz Banjaluke, Gijvoje iz Splita, dr. Kaltner iz Celovca, dr. Karlin iz Trsta, dr. Krapac iz Djakova, dr. Mahnič iz Krka, dr. Marčelič iz Dubrovnika, Fra Misič iz Mostara, dr. Šarič iz Sarajeva, generalni vikar Baron iz Zagreba, prelat Katzinski iz Varšave, mnogo kanonikov in v obče visokih cerkvenih dostojanstvenikov iz vseh jugoslovanskih dežela. — Navzoč je bil celo en misijonar iz Kitajske.

Od plemstva: Knez Hugo Windischgrätz in sooproga, poljski knez Ladislav Sapieha, princesa Aleksandrina Windischgrätz, grofica Olga Mocenigo, vitez Gutfmanstal.

Od vojaške garnizije: Divizionar fml. Kusmanek, polkovnika Weber in Marjanovič, postajni komandant major Putti, vojaški kurat Maračić in drugi.

Nadalje so bili navzoči skoro vsi slovenski in hrvaški deželni in državni poslanci. Iz Štajerskega: Dr. Korošec, dr. Jankovič, dr. Verstovšek, dr. Benkovič, Pišek, Brenčič in Ozmeč.

Naše poročilo o končnih prireditvah bomo se izpopolnili. Ko urejemo prvo in drugo stran lista, se v Ljubljani še vršijo zborovanja. Kar danes manjka, bo našel bralec v prihodnjem listu.

Prvi katoliški shod se je vršil l. 1892. Bil je sicer tudi sijajen, a poznalo se mu je, da so bile tedaj naše organizacije še v povojih. Oba shoda, ki sta mu sledila, pa sta pokazala vstrajen napredek katoliške misli med našim narodom. Pri prejšnjih shodih se ni bilo Orlov, te najlepše naše organizacije, danes šteje orlovska armada na tisoče. Liberalizem je prejšnja leta mogočno dvigal svojo zmajavo glavo, ne samo po beli Ljubljani, ampak tudi po vseh slovenskih pokrajinah. Danes leži slovenski liberalizem strti in pomandran na tleh. Katoliški shodi so bili, ki so zasaovali načrte, nova pota za prepore slovenskega naroda v krščanskem duhu.

Gotovo smemo pričakovati, da bodo naše tisočere množice, ki so bile te dni v beli naši Ljubljani, ponesle zmago slavnost misel naših organizacij, ne samo po vsej Sloveniji, ampak tudi po vseh krajih, kjer bivače Jugoslavoani. Pobratinstvo katoliških Hrvatov in Slovencev je slavilo novo zvezo. 4. katoliški shod naj bo na našem jugu mejnik boljše bodočnosti hrva-

sko-slovenskega naroda. Liberalci pa so gotovo spoznali, da za-nje na naši zemlji ni prostora.

Politični ogled.

— **Cesar.** Ruska vlada je daia v bližini Lipskega postaviti cerkev v spomin na krvavo bitko, ki se je bila l. 1813 pri Lipskem z Napoleonom. Dne 18. oktobra se bo ta cerkev otvorila, ob enem pa tudi spomenik na ono krvavo bitko. Našega cesarja bo baje pri tej slavnosti zastopal prestolonaslednik Fran Ferdinand. — Cesar se bo vrnil, kakor poročajo listi, šele v sredini meseca septembra iz Išla na Dunaj. Cesarjevo zdravstveno stanje je izborna.

— **Odpušitev rezervistov.** Poveljnik 16. vojnega zbora in poveljujoči general v Dubrovniku, podmaršal Blaž Semua, je izdal sledeče zborna povelje: S premetitvijo rezervistov v neaktivno službeno razmerje, se konča dolga doba izredne vojaške službe v mirnem času, ki je zahtevala od vseh pripadnikov mojega zbornega območja velike vstrajnosti, delavnosti in zadovoljnosti z malim. Z veseljem ugotavljam, da so naše stare vojaške čednosti: čut dolžnosti, ubogljivost, zvestoba in udanost napram predstojnikom, tovariški čut in veselje do službe, celo ob žrtvah osebnih koristi, v naši armadi globoko vkoreninjene. Vsi poveljniki, častniki in moštvo morajo s ponosom gledati na ta čas. Vsem hvalo in priznanje. Onim, ki se poslavljajo od aktivne službe, pa poleg tega še prisrčne pozdrave in najboljša voščila za njihovo nadaljno življensko pot.

— **Deželni zbori.** Listi poročajo, da se je ministrski svet bavil pred kratkim z vprašanjem sklicanja deželnih zborov. Vlada namerava sklicati delazmožne deželne zbere sredi meseca septembra. Jesensko zasedanje deželnih zborov bo trajalo k večjemu 1 mesec, ker se namerava v drugi polovici meseca oktobra sklicati državni zbor. Ena prvih nalog državnega zbora bo v jesenskem zasedanju, da se izvršijo volitve v delegacije, ki bodo takrat meseca novembra pričele svoja posvetovanja na Dunaju.

— **Italijani v Trstu.** Cesarski namestnik v Trstu, princ Hohenlohe, je izdal odredbo, po kateri se morajo pri mestnem uradu v Trstu odpušiti vsi uradniki in nastavljenci, ki so doma iz Italije. Odslej pa se sploh rojakov iz Italije ne sme več nastavljati. Vlada je s to odredbo pripoznala, da tuji državljani ne spadajo v upravo v naši državi. Italijani iz kraljestva so naši državljanje v škodo. V Trstu in okolici so pripravljali tla za — Italijo. Le škoda, da naša vlada vedno prepozno spozna nevarnost, ki preti naši državi od privandranih Italijanov in Nemcev. Seveda so Italijani v Trstu in v kraljestvu hudo razburjeni radi odloka namestništva. Naj le ostanejo v deželi polente!

— **Razmere na Češkem** so se z uvedbo komisarijata še poostrele. Nezadovoljni so Čehi, nezadovoljni nestrpni Nemci. Ker imajo v upravni komisiji, kakor je glede na dejanske razmere edino pravilno, Čehi večino, pretijo Nemci, da bodo njih državni poslanci stopili proti vladi v opozicijo. Vlada pričakuje na Češkem resne nemire, radi tega bo iz sosednjih dežel poslala na Češko orožništvo in vojaštvo.

— **Čednega ministrskega predsednika** imajo Madžari. V spominu je še nečedna zadeva glede znanih milijonov državnega denarja, katere je pod pokroviteljstvom grofa Tise porabil znani Lukač v strankarske namene. Prejšnji teden pa se je grof Tisa dvojeval radi nekega prepira z grofom Palavičijem. Oba grofa sta se s sabljami opraskala, nato pa se zopet pobotala.

— **Komisar Skrlec.** Stanje kraljevega komisarja je še vedno jako resno. Rana, ki se je začela gnajiti, se še ni izčistila in ni izključeno, da bodo morali ranjencu odrezati roko. — Napadalec Dojčić je izvršil svoj zločin, kakor vse kaže, brez vsake zveze s hrvaškimi delavskimi organizacijami v Ameriki. Najbrže so uplivala nanj anarhistične ideje in se je z gledoval zlasti nad Jukičem. Razprava proti Dojčiću se bo vršila najbrže že prihodnji mesec. — Skrlec je rekel o napadu: Dojčić in jaz sva prišla na Hrvaško z isto nalogo, namreč da odpraviva komisarijat.

— **Katoliški shod na Nemškem.** Nemški katoličani so imeli zadnje dni krasen shod v mestu Metz. — Razpravljala so se razna važna vprašanja in tudi zakon o redovnikih. P. Galen je govoril ostro o tej točki in povdarjal, da so redovniki prijatelji in svetovalci ljudstva, zato bi se jim tudi v Nemčiji moralo dovoliti lažje naseljevanje, posebno jezuitom.

— **Na Balkanu.** Sedaj, ko je potihnilo na Balkanu grmenje topov in je sklenjen v Bukareštu mir, stopa vedno bolj v ospredje vprašanje, čegav bo Odrin, čegava bo Tracija. Vedno bolj se zdi, da je Odrin s Tracijo vred za Bolgare izgubljen. Nobena velesila, tudi ne Rusija, se noče resno oprijeti odrinskega vprašanja, kar pač javno pove, da je Odrin s Tracijo vred za Bolgare skoro gotovo izgubljen, ker ga nočejo Turki z lepa zapustiti. Ubogi Bolgariji, ki je do prinesla v vojski zoper Turke največ žrtev, ne bo ostajalo nič drugega, kakor da se spusti v pogajanja s Turki, da si še vsaj nekaj reši, kajti turške čete so že prekorale reko Marico ter zasedle na jugu tudi pomorski mesti Gumuldzo in Dedeagač ter skoro celo obrežje Egejskega morja, katero so prisodile velesile v Londonu k Bolgariji. Bolgarija kliče sicer velesile na pomoč zoper prodiranje oholega Turka, toda vsi njeni klici so zastoj, nobena velesila se ne zgane.

Vsled tega prihajajo z Balkana že vesti, da bo morala Bolgarija vgrizniti v kislno jabolko ter prepustiti Odrin Turčiji. Tozadevna pogajanja, ki so pa za sedaj še tajna, se med Turčijo in bivšim bolgarskim poslanikom v Carigradu, Račevićem, že vrše. — Srbske čete se te dni zmago slavno vračajo v domača sela. Sprejem armade je povsod sijajen. Ljudstvo pogošča na kolodvorih in v mestih vrnivše se bojevnike. — Bolgarija in Srbija sta si zamenjali vojne vjetnike. — Srbija je prepustila Črnogorcem mesta Djakovico, Plevlje in Ipek z vsem tamošnjim okrožjem. To se smatra kot darilo Srbov za vojno pomoč Črnogorcev v vojski proti Bolgarom.

— **Preobrat na Francoskem?** Ako smemo verjeti poročilom raznih listov, se hočejo Francozi, to je vlada, zopet pobotati s katoliško cerkvijo. Iz Pariza prihajajo namreč glasovi, da mnogi, celo liberalni politiki, želijo, da bi se zopet stopilo v zvezo s sv. Očetom in bi se katoliški cerkvi vsaj deloma vrnila pravice, ki so se ji krivičnim potom odvzele. Ta preobrat bi bil za Francijo sreča. Če bo le res?

— **Kitajski nemiri.** Boji med vladnimi (Juanškajevimi) četami in vstaši se še vedno nadaljujejo. Vladne čete prodirajo zmago slavno s severa proti južnemu delu Kitajske, kjer je glavna moč ustašev. Mesto Nanking, kjer se je zbiral ustaški generalni štab, so vladne čete dne 25. t. m. po krvavem boju zavzele. Vstaši beže dalje proti jugu in požigajo mesta, trge in vasi.

Strašna nesreča v Pulju.

Pri preizkušavanju nekega topa se je v četrtek, dne 20. t. m., ob 9. uri dopoldne, vsled prezgodnjega vnetja smodnika zgodila v Pulju velika nesreča, pri kateri so bili 3 vojniki ubiti, 3 težko ranjeni. Vrhu tega sta bili poveljniku vojnega pristanišča, podadmiralu grofu Karolu Lanjusu pl. Wellenburgu obe nogi pod kolonom popolnoma zdrobljeni.

Prvi strel je bil izstreljen brez vsake nezdode in je bil pravilno nabit. Nato bi bili morali izstreliti drugi strel, nabasali so top zopet pravilno. Tedaj pa se je dogodila grozna razstrelba (eksplozija). Pok je bil mnogo strašnejši nego pri navadnem strelu. Zaklopni del, ki tehta 1000 kg, se je razletei na kosce. Takoj po eksploziji se je videl na strelišču žalosten prizor. Trije mornarji so ležali mrtvi na tleh, raznesarjeni, zmečkani in raztrgani, da jih ni bilo poznati. Enemu sta bili glava in leva roka popolnoma zmečkani. Neki drugi mornar je bil tudi na najgrozovitejši način razmesarjen. Kosi njegovega trupla so bili vsled hude eksplozije pritisnjeni proti lafeti in proti topu. Drugi kosi so odleteli daleč okrog. Povsem strelišču so ležali kosi človeških trupel daleč tja do neke barake, ki se nahaja na strelišču in ki jo rabijo kot delavnico. Pri tej baraki je ravno stal podadmiral grof Lanjus, naslonjen na vogal barake, nogo na stol, ko se je dogodila eksplozija. Zadet je bil od več kosov eksplodiranega zaklopnege dela z veliko močjo na nogah, čeprav je bil skoraj 150 m oddaljen od topa. Kosi zaklopnege dela so odleteli zelo daleč. Glavni vijak je odletel najmanj 300—400 m daleč.

Podadmirala grofa Lanjusa, ki je ležal v veliki luži krvi, so vzdignili nezavestnega ter ga položili na nosilnico, ki so jo potem kolikor mogoče previdno dali na avtomobil, ki se je z največjo hitrostjo odpeljal proti mornariški bolnici. Nogi sta bili na najgrozovitejši način zdrobljeni, obenem pa je izgubil mnogo krvi.

Trupla treh na tako žalosten način usmrčenih mornarjev so dopoldne ob 11. uri prepeljali v mrtvašnico mornariške bolnice. Bili so to pravzaprav le kosi teh ubogih mornarjev. Te 3 žrtve so mornariški topničar Štefan Sture iz Spljeta, Tomo Čivko, tudi iz Spljeta, in pa mornar Edvard Skornjak s Hrvaškega, ki je šel pred par dnevi prišel k vojakom.

Težko ranjeni so: Mihael Gregorič iz Trsta, artilerist Fortunat Dimarčič in inženir Skodove tovarne, Siel.

O vzroku te velike nesreče krožijo po Pulju različne govorice. Po eni naj bi bilo vzrok to, da ni bil topov zaklop (Verschluss) dobro zaprt, po drugi pa, da se je teža smodnika za naboj mnogo pomnožila, da bi se tako dosegel večji učinek na oklopih, na katere se je streljalo. Nobeno teh mnenj se pa sedaj ne da kontrolirati, vendar pa bi bilo zadnje jako verjetno, kajti v istini so se vršili poizkusi.

Admiral Lanjus je dne 22. avgusta umrl; odrezali so mu nad kolonom obe nogi. Ko so mu žagali kosti, je bil baje pri zavesti. Kri mu je skoro popolnoma iztekla. Ko sta prišli admiralova žena in hči k mrtvememu možu, oziroma očetu, se je nutil pretresljiv prizor. Mati in hči sta objemali mrtveca in potoki solz so lili po njunih licih. Le s težavo so ju ločili od mrtvaškega odra.

V soboto si je nek časnikar ogledoval pri strašni nesreči ubite mrtvece v mrtvašnici mornariške bolnišnice. Pogled na ta mlada bitja, katera so v izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti na tako žalosten način izgubila življenje, je bil pretresljiv. Žalosten je bil pogled na v sredi ležeče truplo. Namesto glave so bili na blazino položeni le v belo ovijajo zaviti posamezni deli glave, katere so našli na strelišču. Drugi kosi trupla so bili pokriti z uniformo. Obema drugima na vsaki strani so se videle velike rane na glavi. Pogreb, ki se je vršil v soboto popoldne ob 5. uri, je bil veličasten. Ob 4. uri popoldne je čakalo na celem potu, po katerem se je imel pomikati sprevid,

na tisoče in tisoče puljskega občinstva. Mornarični župnik je ob veliki duhovski asistenci blagoslovil trupla ponesrečencev. Pred in na strani vsakega mrtveca so nosili vojaki nad 50 vencev. Pogreba so se udeležili admirali in drugi častniki ter uradni dostojanstveniki. Sprevod je bil dolg nad 3 km. Pred mornaričnim pokopališčem je bil postavljen oltar, pred katerega so položili vse tri krste, kjer se jih je še enkrat blagoslovilo. Med molitvijo se je oddala „general de šarže“ (skupni strel) in igrala cesarska himna. Po tem obredu so dvignili mornarji krste in jih odnesli k skupnemu grobu.

Celi sprevod je bil pretresljiv prizor, osobito ni ostalo nobeno oko suho pri pogledu na majhne lične lafete, na katerih so peljali mornarji svoje, v službi ponesrečene tovariše k zadnjemu počitku.

Pogreb podadmirala Lanjusa pa se je vršil v ponedeljek ob 5. uri popoldne.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

31. nedelja: 16. po Binkoštih: Angeljska; Rajmund.
1. septembra: ponedeljek: Egidij opat; Verena, devica, muč.
2. torek: Stefan, kralj; Antoina, mučenec.
3. sredo: Evfemija; Tekla; Erazma; Doroteja.
4. četrtek: Rozalija, devica; Ida, kraljica.
5. petek: Lavrencij Just, škof; Viktorin, škof.
6. sobota: Hermogen, mučenik; Pelagij, mučenik.

Duhovniške vesti. Na novo nastavljeni so sledeči gg. novomašniki kot kaplani: Peršuh Anton v Dol pri Hrastniku; Bratkovič Anton v Zibiko; Holoman Pavel k Sv. Martinu na Pohorju; Holoman Vinco v Laško; Gričič Ignacij v Gornjo Polskavo. Prestavljeni so sledeči gg. kaplani: Blumer Ivan iz Zibike k Sv. Kungoti na Pohorju; Ratej Miroslav od Sv. Jurja ob Ščavnici v Ptuj; Ozimič Jožef iz Griž v Cirkovec; Zorko Melhior iz Cirkovec v Hajdin; Sketa Jožef iz Hajdina v Griže; Paulič Fr. iz Laškega na Pilštanju in Kramarič Alojzij iz Št. Janža na Dravskem polju k Sv. Jurju ob Ščavnici.

Izpremembe pri oo. kapucinih. P. Edvard Bervar, provincial, se preseli iz Schwanberga v Celje. P. Hilarij Perpar gre iz Celja v Sv. Križ na Vipavskem; iz Sv. Križa P. Jožef Lapuh v Celje. Iz Škofje Loke pojde P. Vilibald Rupar v Gorico in P. Valerijan Sartori v Celovec. V Škofjo Loko pride P. Efrema Majcen iz Knittelfelda in P. Kamil Požar iz Krškega. V Krško pride P. Joahim Ferk iz Gorice. — P. Janez Azbe je prestavljen iz Gorice v Gradec za superiora; na njegovo mesto pride P. Otokar Cejan iz Celovca.

Deželni odbornik Fran Robič. Zdravstveno stanje obolelega deželnega odbornika Robiča se je v zadnjih dneh v toliko izboljšalo, da se ga je moglo prepeljati iz Varaždinskih toplic v Maribor. Prevoznjo je izvršila podružnica „Rdečega križa“ v Lipnici, in to s svojim novodobnim bolniškim avtomobilom, kateri je v tej stroki prvi v Avstriji. Kljub oddaljenosti je prišel bolnik brez kakih slabih posledic tekom ¼ ure v Maribor, kjer je prevzel oskrbo bolnika dr. Hartman. — Včeraj, v sredo, dne 27. avgusta, se nam je telefonično sporočilo iz mariborske bolnišnice, da gre g. odborniku Robiču razmeroma dobro, a govoriti še vedno ne more. — Kakor so sedaj znaki boleznih obolelega odbornika, da do mnogo upanja na to, da bo isti zopet okreval.

Orli, zapomnite si to! Liberalni kranjski list „Slovenski Narod“ piše o naših Orlih, da ne znajo korakati, da slabo telovadijo, da so ukradli uniformo, da so „čuki“ itd. Tako vas zmerja list, ki leži na Štajerskem v liberalnih gostilnah, v liberalnih trgovinah, na katerega so naročeni liberalni učitelji in uradniki, liberalni advokati in obrtniki!

Malo pomagalo. „Narodni List“ je v svoji letošnji 33. številki štajerskim Slovincem klical: „Ne idimo na katoliški shod!“ Liberalno glasilo je slikalo katoliški shod kot nekaj shod za politične hujskače. Prvič klic „Narodnega Lista“ ni nič izdal, kajti štajerskih Slovincem je bilo na katoliškem shodu gotovo blizu 2000; dva posebna vlaka sta nas vozila v Ljubljano, eden iz Maribora, drugi iz Posavja, koliko udeležencev pa se je vozilo še z navadnimi vlaki! Na celi velikanski prireditvi ni bilo ne trohice hujskarije, za to so pričeli mnogi tisoči udeležencev. Hujskače najdemo dandanes edino-le med liberalci.

Kako lažejo. „Slovenski Narod“ poroča, da je bilo udeležencev na katoliškem shodu samo 6—7000. A v resnici jih je bilo mnogo nad 20.000. Celo nemški listi poročajo glede na število udeležbe pravičneje. Tudi glede Orlov se je „Slov. Narod“ grdo zlagal. Piše, da jih je bilo samo 1394. Bilo jih je pa nad 2000. Liberalci brez laži ne more živeti.

Advokatski list „Slov. Narod“ poroča iz Maribora: „Tukajšnji narodni krogi se ukvarjajo z mislijo, ustanoviti lokalni naroden časopis, ki bi izhajal po dvakrat na teden. Imenoval bi se „Podravske novice“ in bi se boril proti nemškutarjem in klerikalcem.“ — Kakor izvedo, so mariborski in tujski liberalni advokati in uradniki osnovali posebno delniško družbo, katera bo izdajala list. Posebno se za list mnogo trudita uradnik Kejžar in advokat dr. Rozina. Obilo sreče, gospodje!

Nemška omika -- na pokopališču. Nemški občinski urad v Sinovi pri Novem Jičinu na Moravi je odredil, naj Čehi odpravijo češke napise na pokopališču. Umeje se samoobsebi, da so Čehi to nestrpno odredbo dočela prezirali. V sled tega so nemški kulturnosci vse deščice s češkimi napisi potrgali s spo-

menikov in jih pometali v bližnji potok, vklesane spomenike pa stolkli. Med Čehi je zavladalo silno ogorčenje. Nemška surovost ne pozna nobene meje. Se mirodvor jim ni dovolj svet za njih hujskarije!

Nemška poštenost. Dva bandita (roparja) sta se dne 21. avgusta v Hamburgu na Nemskem v avtomobilu pripeljala pred občinsko hranilnico, udrla vanjo, ustrelila blagajničarja in pokradla, kar sta dobila, na kar sta se odpeljala, ne da bi ju zasledili.

Socialnodemokratski sadovi. Amerikanski list „Amerikanski Slovenec“ poroča, da je v Babertonu slovenski socialist, ki pljuje pri vsaki priložnosti v nabožne podobe in med tem preklinja Boga. Ravno tam je veliko slovenskih hiš in družin, katere se norčujejo javno iz sv. maše in zasmehujejo tiste, ki hodijo v cerkev. Ravno v tem mestu je umrla Slovenca F. Z. hčerka. Oče je šel v župnišče, da se z g. župnikom dogovori za pogreb. Ko gre iz župnišča, sreča ga socialist in zakolne ter reče: „Kaj pa ti tukaj delaš?“ Oče umrlega otroka odgovori, da je bil v župnišču radi pogreba. Socialist nadaljuje: „Ali si h..... neumen. Pokopljaj otroka kar na vrt kakor psa.“ — Če bi sodili verske razmere med ameriškimi Slovinci po glasu, ki odmeva iz večine slovenskih ameriškanskih listov, ki dohajajo k nam, bi morali priznati, da so nad vse žalostne. Tudi radi teh žalostnih razmer med našimi ameriškimi izseljenci, svarimo naše ljudi pred nesmiselnim begom v nepoznano tujino.

Vpoklicanje novincev k vojaški službi se pri vseh četah in zavodih izvrši s 7. oktobrom. Enoletni prostovoljci skupne armade, potem dveletni prostovoljci vojne mornarice, se vpokličejo s 1. oktobrom, novinci vojne mornarice s 1. oktobrom, oziroma 15. novembrom. Nadomestni rezervisti se 9. oktobra vpokličejo k 10tedenski prvi vojaški izobrazbi. Zborna poveljstva so pooblaščenca, da pešpolkom in oddelkom poljske, gorske in trdnjavske artiljerije dovolijo v preženeni službi pridržati toliko podčastnikov in podsetnikov, kolikor jih za izobrazbo novincev in nadomestnih rezervistov neobhodno potrebujejo. Isto velja za sanitetne oddelke. Dotičnim podčastnikom se ta služba zaračuni za prvo in tretjo orožno vajo.

Seno in slama za vojaštvo. Intendantca III. vojnega zbora kupi v Mariboru 2.050 met. stotov sena in 3.600 met. stotov slame za nasteljo in 200 met. stotov slame za postelje. Kolekovane ponudbe je poslati do 6. septembra t. l. na „vojaško oskrbovalno skladišče“ v Gradcu.

Tržno poročilo. Cena slivam se dviguje. Grožnja zganjarjev, da bodo plačevali šartinjak samo po 24 K, ni nič izdala. Sedaj že obljubujejo 30—36 K Na vago pa se plačujejo slive 1 kg 8—12 vin. Ista cena velja tudi za jabolka. — Cena živini zopet pada. To je za sedanji čas čudna prikazen. Proti jeseni se je navadno cena živini dvignila. Pravijo, da je vzrok padanju cen še vedno pomanjkanje krme. Sena nima skoro noben kmet mnogo na hlevu. — Cena bakru se bo znižala. — Slišijo se tudi glasovi o znižanju cene sladkorju. Cena bi se znižala s 1. novembrom za 2 vin. pri 1 kg. — Hmeljeve cene v Nemčiji se, kakor poročajo listi, dvigujejo.

Pomnemaj! Šentlenartska podružnica Slov. Straže je zopet prejela lep dar požrtvovalnih sotrudnikov. Gostoljubno omizje pri Sv. Trojici v Slov. gor. je namreč dne 13. t. m. velikodušno prispevalo v narodno-obrambni namen 35 K.

Za Slov. Stražo je daroval 1261 znak g. Potočnik, organist v Št. Petru pri Gor. Radgona. — Štajerski rodoljub daroval 5 K. — Veliko število obrabljenih znamk je daroval mladenič Kristovič iz Hoč; znesek K 4.25 pa mladenič Erhartič. Živijo!

Hamburg—Amerika—Linie. (Prekomorska paroplovna družba). Velikanski parnik „Imperator“ je dne 20. avgusta odplul četrto krat proti Novemu Jorku. Vsi vojni listki so bili razprodani. Da je ta ogromna ladja res priljubljena pri potnikih, kaže dejstvo, da so za vožnjo dne 10. sept. in 1. oktobra že skoro vsi vojni listki prodani. Isto velja tudi skoro za vse druge parnike Hamburg—Amerika—Linie. Kdaj vozijo prihodnji parniki, je razvidno v inseratu današnje številke.

Mariborski okraj.

Maribor. Otvoritev novega dravskega mostu se ni izvršila tako, kot so si naši ljubeznjivi Nemci želeli. Prepovedali so sicer razobešanje slovenskih zastav, a kljub temu se Slovinci niso ustrašili in so došlega nadvojvodo pozdravili z „Živio!“-klici. Na kolodvoru je v imenu slovenskih županov nagovoril nadvojvodo Friderika poslanec in župan Pišek. Nadvojvoda se je s slovenskima odposlancema Pišekom in županom Lorberjem zelo prijazno pogovarjal. Ko se je visoki gost odpeljal s kolodvora v mesto, mu je slovenska množica burno klicala „Živio!“. Naši klici so preglasovali pijane „Heil“-klice. Ko se je nadvojvoda pripeljal na slavnostni prostor, ga je tam pozdravil mil. g. knezoškof, na kar je imel župan dr. Schmiderer svoj govor. Ko je ta ob koncu zaklical nadvojvodi svoj „Hoch!“, so navzoči Slovinci glasno odzdravili z „Živio!“, kar je navzoče Nemce seveda neljubo razburilo. Prezvišeni g. knezoškof je imel nato lep nagovor, na kar je slovesno blagoslovil most. Po dovršenih svečanostih je imel nadvojvoda kratek govor in je proglasil most kot otvorjen. Most se zove „Franc Jožefov most“. Nato se je vršil obhod po novem mostu. Ko je došel nadvojvoda s svojim spremstvom zopet nazaj, je nagovoril najprvo škofa in kanonike, za temi pa razne druge navzoče goste. Ko se je visoki gost odpeljal s slavnostnega prostora, so mu zopet doneli v pozdrav glasni „Živio!“-klici. Nadvojvoda je na naše pozdrave veselo odzdravil. Nato je obiskal še prezvišene g. knezoškofa in okrajnega glavarja, na kar se je odpeljal s ces. namestnikom v Gradec. Naše Nemce je zelo neljubo dirnilo, da nadvojvoda ni

hotel ostati delj časa v Mariboru. — Nemci so ob priliki otvoritve zopet pokazali svojo oliko. Blizu kolodvora so dejanski napadli nekega Slovence tako, da je ta moral iskati potem zdravniško pomoč. Seveda naše slavne policije ni bilo nikjer, da bi ščitila Slovence. Videlo se je, da je bilo med Nemci in policijo vse dogovorjeno. Poulična druhal je izzivala in napadala celo vrsto mirnih Slovincem in jim trgala znake, a policija se je ob takih prilikah korajžno skrila. — Glede razobešanja slovenskih zastav in zastopstva Slovencev se je od naše strani storilo vse, kar se je le dalo. Zagrizenost in trmoglavost Nemcev pa ni pripustila, da bi bilo prišlo slovenstvo do večje veljave. „Živio!“-klici pa so bili itak v bližini nadvojvode dovolj glasni. Saj je celo liberalni list „Dan“ poročal, da so „Živio!“-klici preglašali „Heil“- in „Hoch“-klice.

m Sv. Jurij ob Pesnici. Na Marijin praznik 15. avgusta je umrl 9letni šolar Franc Walcher, prvi iz novoustanovljenega „Marijinega vrta“, po kratki, a mučni bolezni. Letos majnika ob „Večni molitvi“ je sprejel prvo sv. obhajilo, 15. junija je bil sprejet v „Marijin vrt“. Bil je nežna rožica v tem vrtu, majhen po telesu in starosti, a velik po duši in veri, zato ga je Marija na svoj praznik presadila v svoj nebeski vrt in ni uslišala molitve njegovih tovarišev in tovarišic, ki so ravno ta dan pri skupnem sv. obhajilu molili za njegovo ozdravljenje. Pogreb je bil zelo ganljiv; udeležilo se ga je nenavadno veliko ljudi, bil je to bolj sprevod veselja kakor žalosti. Solarji in udje „Marijinega vrta“ so ga spremljali kot častna straža in nazadnje zagnili njegov grob skoro do vrha s cvetjem. Njegov katehet mu je govoril prisrčno slovo. Spavaj sladko, spavaj mirno med rožicami, otrok Marijin!

m Sv. Trojica v Slov. gor. Pred kratkim sem ob času romanja naletel na Oseku na vrh, kjer se je vršil hud prepir. Nek mož mi je rekel, da je občinska seja, a župana ni doma, šel je za mešetarja. Nekdo je bil, ki je govoril: Ti si v slami, v slami. Vprašam, kdo pa je to? To je tisti mož, ki v kočiji vozi „kūnšti“ k Sv. Lenartu. In tako je šlo naprej. Nazadnje sem slišal pozdrave od nekod: „Kr marš, marš, seja je gotova“. In jaz sem romal dalje ter sem se čudil nad „lepim“ redom v tej občini.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša društvena veselica preteklo nedeljo se je povoljno obnesla. Igralci so svoje vloge izvrstno rešili, tamburaši in pevci kakor navadno zadovoljili vse. Licitacija petelinov, klobas, likerjev, je vrgla družstvu dokaj okroglih kronice. Če Bog da, da vrli Benediktani vstrajajo pri svoji priznani požrtvovalnosti, potem na skorajšnje svidenje v novi društveni dvorani!

m Sv. Barbara pri Mariboru. Umrla je na cesarjev rojstni dan gospa Marija Kranjc, rojena Ahman, c. kr. poštarica, posestnica, soproga tukajšnjega trgovca g. Josipa Kranjca v najlepši dobi. Rajna g. Micika je bila zelo marljiva kot deklica, čez vse skrbna na kot žena in gospodinja. Svojem dragim je bila iz srca udana, posebno je pa ljubila svojo zlata vredno mamiko in pa 3letnega sinčka Ivančka, ki zaman sedaj budi in kliče svojo ljubko mamiko. Svojemu možu je bila krepka desnica posebno v trgovini, kjer je bila natančna in uljudna napram vsakemu. Reveže ni prezirala, ampak jih je s svojo prirojeno dobrosrčnostjo rada podpirala, kar ji povrni ljubi Bog! Rajna gospa Micika je trpela na vnetju ledvice več mesecev, med boleznijo je sprejela parkrat sv. zakramente za umirajoče in se lepo pripravila za zadnjo pot v večnost. Lani je bila še čila in zdrava, vesela na božji poti na Trsatu, a letos ji je bil odločen žalobog zadnji pot v večni dom, kjer se vsi zbirajo v proslavo božjo. 20. avgusta spremili smo predrago ranjco v izvanredno velikem številu kot cvet njenih ljubih dragih. Pevci so pred hišo žalostni in ob grobu zapeli pretresljive žalostinke v slovo, da vidimo se nad zvezdami. Njeno rakev je kinčalo obilno število vencev. Počivaj sladko nam draga sestra v Kristusu v večnem kraljestvu!

m Slov. Bistrica. Veličastna je bila naša nedeljska prireditve. Med tem, ko je hrvaško-slovensko ljudstvo v Ljubljani manifestiralo za sv. križ, je slovenjebistriški okraj praznoval Konstantinov slavnost, obhajal spomin zmage križa nad poganstvom. Vsi prostori hotela „Avstrija“ so bili polni zavednega občinstva, zlasti naše mladine. Prihiteji so k nam zavedni Črešnjevčani s pevskim zborom, iz Sp. Poljskave, Polčan, iz Tinj itd. Videli smo ljube goste celo iz Maribora. Opazili smo vlč. g. dekana, vlč. g. dr. Lemeža, čč. gg. župnika iz Tinj in Sp. Poljskave, obitelj g. učitelja Spahn, g. Trgovca Smeh in Pinter in druge. Pa je bil tudi bogat vsprede. Pesmi, deklamacije, igri: „V tem znamenju boš zmagal“ in „Tri sestre“, vse to je privabilo toliko občinstva, da je zmanjkalo „vsega“, tudi vstopnic. Po igri se je razvila na lepo okrašenem vrtu neprisljuna zabava. Vrstile so se pesmice črešnjevskega in domačega zbora, vmes pa je svirala godba, prodajali so se šopki, konfeti, pecivo itd. Šaljivo pošto je komaj zmagoval poštni sel. Pot mu je kar lil po čelu. Nad nami zvezdnato nebo, okoli nas vse v zelenju in v cvetju, med tem zelenjem pa navdušena srca, kdo bi ne želel, da bi bile ure daljše, kakor po navadi. Prisrčna zahvala vsem prirediteljem. Hvala gđc. Smehovi Juliki in Anki, ki sta se največ trudili. Hvala našima vrlima dijakoma: S. in V., brez njune pomoči bi ne bilo tako lepega dneva. Zahvala vsem gospe in gospodičinam, ki so darovale pecivo, gospej Krulc, g. Gumze, gđc. Bohak, Novak itd. Hvala pa tudi mladenkam, ki so napletele toliko vencev in tako vstrajno razpečavale šopke, pe-